

ikke. Der er tale om ekspropriation. Men jeg siger sandsynligvis, fordi spørgsmålet selvfølgelig først bliver endegyldigt afgjort ved en retssag. Det bliver Højesteret, der til syvende og sidst kommer til at afgøre spørgsmålet, hvis lovforslaget nogen siden bliver vedtaget, men hr. Niels Helveg Petersen gør meget rigtigt opmærksom på, at det har regeringen altså ikke været i stand til at afklare.

Kl. 21.05

Ministeren har selvfølgelig læst Byggesocietetets bemærkninger, hvor der står, at Byggesocietetet ikke finder det hensigtsmæssigt, at man søger at gennemføre lovgivning, hvor et salg kan finde sted uden om den faktiske ejer, nemlig boligorganisationen. Jeg lagde mærke til, at fru Carina Christensen under debatten kom til at indrømme, at det er boligorganisationerne, der er ejerne, og sådan er situationen altså. Når vi ser på grundlovsspørgsmålet, slår Byggesocietetet fast, at det er boligorganisationen, der er den faktiske ejer.

Jeg vil godt gå tilbage til min bemærkning om ideologi, for når vi nu taler ideologi, ved jeg jo godt, hvor jeg som boligforeningsformand har mine rødder. Det har jeg tilbage i andelsbevægelsen, som var fælles for de liberale kræfter og de socialistiske kræfter tilbage for 100 år siden, hvor boligbevægelsen opstod som en forening af folk, der skulle skaffe sig en bolig, de skulle være fælles om, og derfor oprettede en venteliste.

Det, ministeren eksproprierer, er i virkeligheden ejendomsretten til den venteliste og ejendomsretten til de boliger, man har skabt i boligforeningen i fællesskab. Det er derfor, boligerne naturligvis er boligforeningens ejendom. Det var de også, før de nogen sinde modtog offentlig støtte, og derfor er ministerens forslag ikke alene et angreb på den private ejendomsret og grundlovens § 73, men også et angreb på de rødder, vi har i andelsbevægelsen – den liberale bevægelse og den socialistiske bevægelse, som smeltede sammen i spørgsmålet om dannelse af boligforeninger.

Det er ikke tilfældigt, at der sidder et hav af Venstrefolk rundt omkring i de jyske kommuner i de almene selskabers ledelse for at varetage netop den funktion, som er de almene selskabers opgave, nemlig at sikre deres medlemmer en ordentlig bolig. Det er det princip, man vil knække med det forslag, ministeren har fremsat, og derfor er indgrebet så dybt. Det er ikke alene en formel krænkelse af grundloven og grundlo-

vens § 73, men det er en krænkelse af selve det værdigrundlag, som den liberale bevægelse og den socialistiske bevægelse har skabt velfærdssamfundet på.

Det er derfor, det er så dybt alvorligt, at ministeren fremturer med et forslag, der oven i købet er helt eksemplarisk – forstået på den måde, at jeg ikke tror, der nogen sinde er set et forslag, der er så slet forberedt og er forberedt med så stor mangel på samarbejde med de mennesker, der har med spørgsmålet at gøre ude i dagligdagen. Det er et forslag med mange, mange ubesvarede spørgsmål og løse ender, som vi ikke har været i stand til at afklare trods måneders arbejde.

Bare tag det spørgsmål, vi har stillet: Hvad sker der med lejernes husleje? Man påstår – ja, jeg tør godt sige til ministeren, at man har den frækhed at påstå over for Folketinget, at lejerne kan fortsætte på uændrede vilkår. Men hvad kan de, når det kommer til stykket? De kan blive sat under administration af en ejerforening, som kan regulere huslejen hen over hovedet på det, man kalder restlejerne. Hvis man bor i et lejemål, mens ejendommen i øvrigt er blevet udstykket til ejerlejligheder, hedder man restlejer, og så har man ingen rettigheder. Man er måske godt nok repræsenteret af et boligselskab, som kan øve en vis indflydelse, så længe et flertal af beboerne ikke er ejere, men når et flertal af beboerne er ejere, er man restlejer og har ikke engang den minimumsbeskyttelse, som ligger i boligreguleringsloven, nemlig at man kan have en beboerrepræsentation til at repræsentere sig over for ejerforeningen. Man er fuldstændig underlagt de beslutninger, der træffes i ejerforeningen.

Nu sidder fru Sørensen, pensionisten, som er blind og ikke nåede at opdage, at der var beboermøde, og kan ikke inden 7 dage nå at protestere mod den beslutning, der blev truffet af et snævert flertal på beboermødet. Så kommer ejerforeningen og gennemfører en huslejestigning på 500 kr. om måneden, fordi den vil have gennemført et eller andet fantastisk moderniseringsprojekt, og så siger hun: Hvad er det for noget, det har jeg ikke råd til. Så er beskeden bare: Det er bare ærgerligt, men det har du ikke længere nogen indflydelse på, for det er ejerforeningen, der har flertallet, fordi de har overtaget afdelingen. Boligselskabet er ude af billedet, og du har ikke engang indirekte indflydelse. Du er bare ude i kulden, og du kan bare flytte, hvis du ellers kunne. Men nu er de almene boliger solgt,